

ಮೊಸಳೆಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಏನು ಮಾಡಬಾರದು

ಮಾಡಬೇಕು

ಮೊಸಳೆಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜಾಗರತೆ ವಹಿಸಿ, ನೀರಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನೀರಿನ ಹೋಗಬೇಡಿ

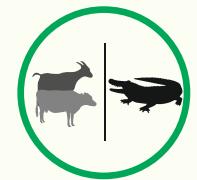
ಮೊಸಳೆ ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಇತರರಿಗೂ ತೀಳಿಸಿ ಮತ್ತು ಶಾಂತವಾಗಿದ್ದು ಸುರಕ್ಷಿತ ಅಂತರ ಕಾಂಡಿಕೊಳ್ಳಿ

ಮೊಸಳೆ ಇರುವ ಕಡೆ ಸಂಚರಿಸುವಾಗ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಿ. ದೋಣಿ ಹತ್ತುವಾಗ ಇಳಿಯುವಾಗ ಮತ್ತೆ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಚಲಿಸ ಬೇಕಾದರೆ ಕ್ಯೆ ಮತ್ತು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಡಿ

ಬೆಳಿಗಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನದಿಯ ಅಂಚನ್ನು ಬಳಸಿ

ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಮೊಸಳೆ ಇರುವ ಕಡೆ ಮೇಯಲು ಬಿಡಬೇಡಿ ಮತ್ತು ನದಿಯ ಅಂಚಿನ ಕಡೆ ಗಮನೆ ಹರಿಸಿ

ಮೊಸಳೆಗಳು ದೂರದಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬೆಂಸ್ತುತ್ತುತ್ತಿದ್ದರೆ ಜೋರಾಗಿ ಈಗಿ ಹತ್ತಿರದ ಜನರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿರದ ಮರಗಳನ್ನೇರಿ

ಹೊನ ನೀರಿನ ಸ್ಥಾವರಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕಾದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಮೊಸಳೆಯ ಇರುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ

ಮೊಸಳೆಯ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಫಲಕಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ

ಮಾನವನ ದಸತಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊಸಳೆ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ ಇಡಿ, ಅದರೊಂದಿಗೆ ತೊಡಗಬೇಡಿ, ತಡ್ಡಣದೇ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕರೆ ಮಾಡಿ

ಯಾರಾದರೂ ಮೊಸಳೆಗಳಿಂದ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೂಳಗಾಗಿದ್ದರೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಆಸ್ತಿತ್ವ ದಾಖಲಿಸಿ

ಮೊಸಳೆಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ನೀಡಲು ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಲು ಮತ್ತು ಕಿರುತ್ತಳೆ ನೀಡಲು ಹೋಗಬೇಡಿ, ಅದು ಬಹುಬೀಗ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅತೀ ದೇಗಾಗಿ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಬಹುದು

ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮೊಸಳೆಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜಲ ಶ್ರೇಡಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಯಾಳ್ಬಿಡಿ, ಈಜಬೇಡಿ

ಮೊಸಳೆಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲಿನ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಬೇಡಿ, ಅದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಕಾಲಿನ ಪಾಣಿಗಳಿಂದ ಭಾವಿಸಿ ಬೇಣಿಗೆ ಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು

ಮೊಸಳೆಗಳಿರುವ ಕಡೆ ನಾಲ್ಕು ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆ ಬಗೆಯುವುದು, ಆಚರಣೆಗಳು ಅಥವಾ ಮೀನು, ಏಡಿ ಹಿಡಿಯುವದನ್ನು ಮಾಡಬೇಡಿ

ನದಿ ತೀರಗಳಲ್ಲಿ ಮಲವಿನಜರ್ನೆ ಮಾಡಬೇಡಿ

ದಿನವೂ ಒಂದೇ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ನೀರಿಗಾಗಿ ಬರುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಬಟ್ಟೆ ಒಗಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಳಸ ಬೇಡಿ

ಮನುಷ್ಯ ವಸತಿಗಳ ಹತ್ತಿರದ ನೀರಿಗೆ ಮೀನಿನ ತಾಜ್ಜು ಅಥವಾ ಮಾಂಸದ ತಾಜ್ಜುಗಳನ್ನು ಎನೆಯಬೇಡಿ, ಇದು ಮೊಸಳೆಗಳನ್ನು ಆಕಿರಿಸುತ್ತದೆ

ಮೊಸಳೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ವಲಯಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಿಲ್ಲದ ಹೋಗಬೇಡಿ

ನೀರಿನ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಮಣಿನ ದಿಬ್ಬಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಡಿ, ಈ ಸ್ಥಳಗಳು ಮೊಸಳೆಗಳು ಮರಿ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ

ಪ್ರತೀಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೊಸಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಬೇಡಿ, ಮೊಸಳೆಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ತಿಳಿಸಿ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾನವ-ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಘರ್ಷದ ತಗ್ಗಿಸುವಿಕೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾನವ-ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಘರ್ಷದ ತಗ್ಗಿಸುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಇಂಡೋ-ಜರ್ಮನ್ ಸಹಕಾರ

2017-2023

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾನವ-ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಘರ್ಷದ ತಗ್ಗಿಸುವಿಕೆ
ಸಾಮರಸ್ಯದ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದ ವಿಧಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು

Implemented by
Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Ministry of Environment,
Forest and Climate Change
Government of India

Forest Department
Karnataka
Government of India

Centre for
Environment
Education
(CEE)
Environment is First

Directorate of Forests
Government of West Bengal

Aajyadhika
ಅಧ್ಯಾತ್ಮ
Mahotsav

LIFE G20
Lifestyle for
Environment
India